Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: HE 264/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta – Signicatin lausunto

Ehdotetuilla tunnistuslain muutoksilla pyritään selkeyttämään luottamusverkostoon kuuluvien palveluntarjoajien sopimuksentekovelvoitetta. Tämä on erittäin tervetullut tavoite välityspalvelun tarjoajan näkökulmasta. Signicat tarjoaa tunnistusvälityspalvelua luottamusverkostossa. Signicat ei tarjoa omaa tunnistusvälinettä, vaan välittää tunnistustapahtumia vahvaan tunnistautumiseen luottavien asiointipalvelujen ja luottamusverkostossa toimivien tunnistusvälineen tarjoajien välillä.

Tunnistuslain pakottavuus sekä oikeustoimen tekemiseen kohdistuvat estot ja rajoitukset

Sopimuspakosta huolimatta luottamusverkoston jäsenten välinen epäsuhta on vaikuttanut sopimusneuvotteluiden etenemiseen sekä sopimusten sisältöön. Katsomme, että esityksen 3§:n 2 momentin pakottavuus-säännös on tärkeä keino tasapainottamaan tätä epäsuhtaa. Luottamusverkoston tehokas toiminta edellyttää, että luottamusverkostosopimukset mahdollistavat yhteentoimivien palveluiden tarjoamisen, ja että välitettävään tunnistukseen ei sisälly ylimääräisiä, tunnistusvälineeseen muutoin liittymättömiä rajoituksia, kuten rajoituksia välittää tunnistautumista tiettyihin palveluihin. Sallitut estot ja rajoitukset tulisi määritellä tunnistuslaissa, jotta eri palveluihin tunnistautumismahdollisuudet eivät riippuisi yksittäisten luottamusverkostosopimusten ehdoista ja siitä, minkä tarjoajan tunnistusväline tunnistettavalla on. Tällä estettäisiin se, että pankit kieltävät tunnistustapahtumien välittämisen luottamusverkostossa EU:n toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) mukaisiin palveluihin, ja näin sulkevat PSD2-tunnistusmarkkinat luottamusverkoston jäseniltä.

Ensitunnistaminen

Tunnistuslaki ei määrittele sitä, kenen tulee välittää ensitunnistamisen ketjuttamista koskeva tunnistustapahtuma. Olemme tulkinneet tunnistuslakia niin, että välityspalvelu voi välittää ensitunnistamisen ketjuttamistapahtumia, kuten muitakin tunnistustautumisia. Tunnistuslain muutoksen yhteydessä olisi toivottavaa, että tämä todettaisiin selkeästi lakitekstissä, jotta ristiriitaisia tulkintoja luottamusverkoston jäsenten tai viranomaisten kesken ei esiintyisi.

Vahingonkorvausvastuista

Välityspalvelun tarjoajan mahdollisuudet itsenäisesti vaikuttaa tunnistusvälineen väärinkäytöksiin ovat olemattomat. Tunnistusvälineen tarjoaja tekee tarjoamaansa välineeseen liittyvät tietoturvaratkaisut sekä sitouttaa ja ohjeistaa välineen haltijan toimimaan huolellisesti. Vaikutusmahdollisuuksien puutteesta huolimatta tunnistusvälineen tarjoajat (pankit) pyrkivät sopimusteitse vyöryttämään oman vahingonkorvausriskinsä välityspalvelulle. Välityspalvelu voi pyrkiä vyöryttämään vahingonkorvausvelvollisuuden edelleen asiointipalveluille, mutta tämä ei ole tunnistusvälinettä käyttävän kuluttajan kannalta tarkoituksenmukaista. Tästä seuraa, että tosiasiallinen taloudellinen vastuu vahingoista siirtyy pois siltä taholta, jonka vaikutuspiiriin vahingon estäminen tai vahinkojen rajoittaminen tosiasiallisesti kuuluu. Vahingonkorvausvelvollisuuksista erityisesti suhteessa tunnistusvälineen haltijaan tulisi säätää tarkemmin. Katsomme, että vahingonkorvausvelvollisuus tulisi laissa liittää siihen toimijaan, jolla on käytännössä mahdollisuus ehkäistä vahinkotapahtumia. Tästä ei pitäisi voida sopia toisin.